

tabel 1

Aantal zetels per partij in de gemeenteraad van Amsterdam in april 2022

partij	aantal zetels
PvdA	9
GroenLinks	8
D66	7
VVD	5
BIJ1	3
PvdD	3
SP	2
Volt	2
Denk	2
JA21	2
CDA	1
Forum voor Democratie	1
totaal	45

naar: *Amsterdam.nl* van april 2022

Zie tekst 10 en bekijk tabel 1.

- 1p 20 Hoeveel zetels kwamen D66, GroenLinks en BIJ1 minstens tekort om het verbod op lachgas niet door te laten gaan?

Criminaliteit en rechtstaat

Zie tekst 10.

- 1p 21 Strafbare feiten worden onderverdeeld in overtredingen en misdrijven.
→ Is het verkopen van lachgas uit tekst 10 een overtreding of een misdrijf? Leg je antwoord uit met een gegeven uit de tekst.
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.
Het verkopen van lachgas is een ... , want ...

- 2p 22 Politieke stromingen hebben verschillende ideeën over de bestrijding van criminaliteit.
Hieronder staan vier ideeën:
- 1 uitbreiden van taakstraffen
 - 2 meer bevoegdheden voor de politie
 - 3 strenger straffen
 - 4 meer preventieve maatregelen
- Welke **twee** ideeën passen bij de sociaaldemocratische stroming?
Schrijf twee nummers op.

tekst 11

Reden geen melding of aangifte traditionele criminaliteit

De belangrijkste reden om een ondervonden delict niet bij de politie te melden of aan te geven is 'het helpt toch niets'. In 45 procent van de gevallen werd dit als hoofdmotief opgegeven.

naar: cbs.nl van oktober 2021

Lees tekst 11.

- 1p 23 Welk immaterieel gevolg van criminaliteit past bij de reden om geen melding of aangifte te doen?
- A gevaar voor eigenrichting
 - B morele verontwaardiging
 - C normvervaging
 - D verlies aan vertrouwen in de overheid

tekst 12

Vandalisme wordt meestal gepleegd door jongeren

De grootste groep die opzettelijk spullen kapotmaakt, bestaat uit jongeren tussen de 10 en 20 jaar.

Bij de jongste vernielers (10-12 jaar) wordt gesproken van 'spelvandalisme'. De vernielingen gebeuren niet per se opzettelijk, maar zijn het gevolg van een spel dat uit de hand gelopen is.

Bij vandalen tussen de 12 en 16 jaar gaat het om prestigevandalisme. Jongeren willen zich ten opzichte van elkaar bewijzen. Of het gebeurt uit pure verveling.

Jeugdigen boven de 16 jaar slaan doorgaans aan het vernielen uit frustratie. Groepsgedrag is een belangrijk aspect: onder invloed van de groep wordt vaak vandalisme gepleegd.

naar: politie.nl van maart 2022

- 1p 24 Er zijn verschillende theorieën die crimineel gedrag verklaren. Welke theorie verklaart dat jongeren boven de 16 jaar zich schuldig maken aan vandalisme in tekst 12?
- A de aangeleerd gedragstheorie
 - B de bindingstheorie
 - C de etikettentheorie
 - D de rationele-keuze-theorie

tekst 13

Scootrijder wordt betrapt met 99 joints en 1.350 pillen

De politie heeft maandagavond in Groningen een man met een grote hoeveelheid drugs en pillen op zak aangehouden. Hij werd betrapt doordat hij met zijn snorscooter door rood reed.

naar: nu.nl van 2 februari 2021

- 2p 25 In welke twee wetten of wetboeken staan de twee strafbare feiten die de scootrijder in tekst 13 begaan heeft?

tekst 14

Tbs met dwangverpleging voor man die 'buurman Joop' doodstak

De 37-jarige man die vorig jaar Joop doodstak, is veroordeeld tot tbs met dwangverpleging. De man was volgens de rechtbank volledig ontoerekeningsvatbaar toen hij zijn buurman doodstak, maar hij deed dat wel opzettelijk. Ook krijgen de twee kinderen van het slachtoffer ieder 17.500 euro schadevergoeding.

Het 62-jarige slachtoffer probeerde een woordenwisseling tussen de 37-jarige man en een buurvrouw te sussen. Tijdens de rechtszaak verklaarde de 37-jarige man dat de buurman hem meerdere malen met een wandelstok zou hebben geslagen, onder meer op zijn hoofd. Maar in het hele dossier komt niets naar voren dat het verhaal van zelfverdediging ondersteunt. De rechtbank ging hier dus ook niet in mee.

De broer van Joop laat weten dat de familie "erg teleurgesteld" is met het vonnis. Tijdens de laatste zitting vroeg hij namens de familie om een straf die 'niet mild is' en doelde daarmee op een gevangenisstraf van ten minste een aantal jaren. De familie is vooral bang dat de dader na een aantal jaren 'goed gedrag' weer vrijkomt.

naar: omroepflevoland.nl van 29 september 2021

Lees tekst 14.

- 1p 26 Wat heeft de 37-jarige man opgelegd gekregen door de rechtbank?
- A een bijkomende straf en een maatregel
 - B een hoofdstraf en een bijkomende straf
 - C een hoofdstraf en een maatregel
 - D twee hoofdstraffen
 - E twee maatregelen

Zie tekst 14.

- 1p 27 Welk begrip past bij de verklaring van de 37-jarige man?
- A eigenrichting
 - B noodweer
 - C overmacht
 - D preventie

Zie tekst 14.

- 1p 28 Welk doel van straffen is volgens de familie van het slachtoffer niet bereikt?
- A afschrikking
 - B genoegdoening
 - C heropvoeding
 - D vergelding
- 2p 29 Hieronder staan vier uitspraken over het jeugdstrafrecht.
- 1 Een vijftienjarige kan volgens het volwassenenrecht berecht worden.
 - 2 Strafzaken van jongeren van 12 tot 18 jaar worden door een kinderrechter behandeld.
 - 3 Een PIJ-maatregel kan worden omgezet in tbs.
 - 4 Rechtszittingen voor jongeren van 12 tot 18 jaar zijn openbaar.
- Geef van elke bewering aan of deze juist of onjuist is.
- Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan met juist of onjuist.*
- 1 = ...
- 2 = ...
- 3 = ...
- 4 = ...

tekst 15

Politie begint met inleveractie voor messen

Vandaag start een grote inleveractie voor messen. Op meer dan 330 plekken in Nederland staan gele bakken waar mensen de messen in kunnen doen. Ze krijgen dan geen straf. De politie hoopt dat het zo veiliger wordt op straat.

Volgens de politie zijn er steeds vaker steekpartijen. Ook hebben jongeren en soms zelfs kinderen vaker een mes bij zich. Dat is gevaarlijk, want als jongeren een mes bij zich hebben, is de kans groter dat ze dat ook gebruiken.

naar: jeugdjournaal.nl van 11 oktober 2021

- 1p 30 Welke taak van de politie is te herkennen in tekst 15?
- A handhaven van de openbare orde
 - B opsporen van strafbare feiten
 - C preventie
 - D verlenen van hulp

- 2p 31 Hieronder staan vier uitspraken over slachtofferonderzoek.
- 1 Criminaliteit waarbij geen slachtoffers vallen wordt ook door slachtofferonderzoek gemeten.
 - 2 Slachtofferonderzoek is een steekproef onder de bevolking en niet alleen onder slachtoffers.
 - 3 De uitkomst van een slachtofferonderzoek valt onder de geregistreerde criminaliteit.
 - 4 Een voordeel van slachtofferonderzoek is dat ook niet-aangegeven delicten bekend worden.
- Geef van elke uitspraak aan of deze juist of onjuist is.
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan met juist of onjuist.
- 1 = ...
2 = ...
3 = ...
4 = ...

tekst 16

OM vergeet ... uit te nodigen, zaak tegen vermeende inbreker uitgesteld

De strafzaak tegen een 26-jarige verdachte van een serie inbraken in Groningen en Drenthe is uitgesteld, omdat het Openbaar Ministerie is vergeten ... uit te nodigen. Dat had wel moeten, want ... hebben recht op informatie over het strafproces en wanneer de rechtszitting is.

naar: rtvnoord.nl van 12 oktober 2021

- 1p 32 Wie of wat moet er driemaal op de puntjes in tekst 16 worden ingevuld?
- A de media
 - B de officieren van justitie
 - C de slachtoffers

tekst 17

Een buitenkansje!

Je kunt een fiets, mobiele telefoon of televisie kopen voor een hele lage prijs. Dan moet je goed oppassen. Het kan namelijk heel goed dat dit gestolen spullen zijn.

Je bent strafbaar als jij gestolen spullen koopt, terwijl je had kunnen bedenken dat ze gestolen zijn.

naar: een website van het ministerie van Justitie en Veiligheid van oktober 2021

1p 33 Welk delict wordt er in tekst 17 beschreven?

tekst 18

Politie hackte vorig jaar niet altijd volgens de regels

De politie heeft haar hackbevoegdheid in 2020 niet altijd volgens de regels ingezet, blijkt uit een nieuw rapport van de Inspectie Justitie en Veiligheid.

Sinds 1 maart 2019 mag de politie apparaten hacken van mensen die verdacht worden van misdrijven waar minimaal vier jaar cel op staat, dankzij de wet Computercriminaliteit III. Zo kan de politie apparaten zoals computers en smartphones binnendringen om bewijs voor misdrijven te verzamelen. Op die manier kan bijvoorbeeld worden afgeluisterd en kunnen gegevens worden gekopieerd.

De Inspectie Justitie en Veiligheid controleert of dat wel op de goede manier gebeurt. Maar de inspectie schrijft dat er nog steeds tekortkomingen zijn.

naar: nu.nl van 29 juni 2021

1p 34 Welke twee taken van de overheid staan in tekst 18 op gespannen voet met elkaar?

- A rechtsbescherming en rechtsgelijkheid
- B rechtsbescherming en rechtshandhaving
- C rechtszekerheid en rechtsgelijkheid
- D rechtszekerheid en rechtshandhaving

- 1p 35 Een rechter kan een werkstraf opleggen.
Wie of wat moet ervoor zorgen dat een werkstraf wordt uitgevoerd door de veroordeelde?
- A de politie
 - B de rechter
 - C de reclassering
 - D het Openbaar Ministerie

tekst 19

Levenslang voor moord op onschuldige voorbijganger in Amsterdam

... heeft vrijdag Q.S. veroordeeld tot een levenslange gevangenisstraf voor het doodschieten van een onschuldige voorbijganger en een poging tot doodslag van een trambestuurder en passagier in Amsterdam. Eerder kreeg Q.S. van de rechter een celstraf van 25 jaar opgelegd, waar het Openbaar Ministerie levenslang had geëist.

naar: nu.nl van 11 februari 2022

- 1p 36 Welke rechtsinstantie moet ingevuld worden op de puntjes van tekst 19?
- A De rechtbank
 - B De Hoge Raad
 - C Het gerechtshof

tekst 20

Amsterdam zoekt meer waarnemers om toe te zien op wapencontrole

Tot nu toe hebben zich 22 Amsterdammers gemeld die erop willen toezien dat de politie bij controles op wapenbezit mensen willekeurig uitzoekt en niet op basis van uiterlijke kenmerken, zoals huidskleur. Zij hebben gereageerd op een oproep van burgemeester Halsema vanwege een proef die de politie in september begint in vijf buurten. De gemeente Amsterdam wil onderzoeken of meer wapencontroles leiden tot minder illegaal wapenbezit en geweld met wapens, met name onder jongeren.

naar: nos.nl van 11 augustus 2021

Lees tekst 20.

- 1p 37 Welk kenmerk van de rechtsstaat wordt mogelijk bevorderd door het toezicht op de wapencontroles?
- A onpartijdigheid van de rechterlijke macht
 - B rechtsgelijkheid
 - C rechtshandhaving
 - D vrijheid van meningsuiting

Zie tekst 20.

1p 38 Welk begrip past bij het controleren van mensen op basis van uiterlijke kenmerken, zoals huidskleur?

- A afschrikking
- B klassenjustitie
- C preventie
- D vervolging

2p 39 Hieronder staan zes handelingen die plaatsvinden tijdens een rechtszitting.

- 1 het houden van een pleidooi
- 2 het houden van een requisitoir
- 3 het ondervragen van een verdachte
- 4 het openen van een rechtszitting
- 5 het uitspreken van een vonnis
- 6 het voorlezen van een tenlastelegging

→ Welke **drie** handelingen worden uitgevoerd door een rechter? Schrijf drie nummers op.

tekst 21

Bestuurder wordt voor negende keer betrapt op rijden zonder rijbewijs

Een bestuurder is deze week voor de negende keer betrapt op rijden zonder rijbewijs. De persoon reed in Almere Buiten toen agenten de auto aanhielden.

Omdat het in drie jaar de zoveelste keer is dat de bestuurder werd aangehouden, is de auto in beslag genomen.

naar: nos.nl van 25 december 2021

1p 40 Welk begrip past bij de bestuurder uit tekst 21?

- A ontoerekenbaarheid
- B overmacht
- C recidive
- D resocialisatie

2p 41 In de Nederlandse rechtsstaat hebben verdachten een aantal rechten, bijvoorbeeld het zwijgrecht en het recht op een advocaat.

→ Noem **twee andere** rechten die verdachten in de Nederlandse rechtsstaat hebben.

Let op: de laatste vraag van dit examen staat op de volgende pagina.

tekst 22

Straatintimidatie

Maar liefst twee op de drie vrouwen zijn het afgelopen jaar lastiggevallen op straat. Ruim 34 procent van alle vrouwen voelde zich hierdoor onveilig op straat. Moet straatintimidatie strafbaar gesteld worden?

Het is voor het eerst dat het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) onderzoek heeft gedaan naar straatintimidatie. Het CBS definieert straatintimidatie als nafluiten, naropen, sissen, klakken of achternalopen. Dat laatste wordt als het meest bedreigend ervaren.

naar: het Dagblad van het Noorden van 2 februari 2022

Lees tekst 22.

- 1p 42 Er zijn verschillende soorten regels.
Welke regel wordt er overtreden bij straatintimidatie?
- A een geschreven regel
 - B een rechtsregel
 - C een ongeschreven regel

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.